

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bijvoorbeeld een (digitale) leeromgeving of een reader in het onderwijs (op grond van artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting Uitgeversorganisatie voor Onderwijslicenties (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-uvo.nl).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@bua.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

In de oppositie

door **Julie van 't Veer** De auteur is politicoloog, fractievoorzitter CDA Zaanstad en CDJA-lid.

‘Hen.. wie? Henri!’ Deze campagne-slogan van het CDJA zegt veel over de start van onze campagne. Henri Bontenbal was voor velen een onbekende, maar dit veranderde snel. We hadden een goede campagne op inhoud, een nieuwe en frisse lijst, maar bovenal overheerste positiviteit binnen de partij. Helaas viel de verkiezingsuitslag toch op meerdere manieren tegen. Van alles hadden we kunnen verwachten: NSC de grootste, of toch de VVD, maar de PVV, dat hadden weinigen van ons zien aankomen. Los van de grote onvrede die al een langere tijd speelt in de samenleving, blijkt PVV stemmen voor velen nog de enige oplossing te zijn. Maar waar heeft de PVV nou echt voor gestaan de afgelopen verkiezingen? Een beter zorgstelsel, meer geld in de portemonnee van de Nederlanders, en minder migratie? Dit klinkt op zichzelf helemaal niet schokkend, maar we kennen natuurlijk ook een heel andere kant van de PVV. Het is een partij die met haar uitspraken en ideologie de grondwet schendt en groepen in de samenleving uitsluit. De VVD heeft inmiddels al aangegeven niet met de PVV in een coalitie te willen, en ziet als enige optie nog voor zich dat ze de PVV steunt in een soort gedoogconstructie. Dilan Yeşilgöz, die haar spullen al had ingepakt om naar het Torentje te gaan vertrekken, moet toch echt weer haar spullen uitpakken en heeft de grote taak om de VVD terug op koers te krijgen.

Wat mij blijft verwonderen is dat de VVD het kabinet liet klappen over migratie en nu een coalitie met de PVV niet ziet zitten. Naar mijn mening is de VVD dan ook dé partij geweest die campagne heeft gevoerd voor de PVV.

En dan NSC, dat op de achtergrond toch een grote winst maakt. Van nul naar twintig zetels is een bizar grote overwinning, en daarmee rust er direct ook een grote verantwoordelijkheid op de partij. Gaat de partij het risico nemen, tegenover haar grotendeels CDA-achterban, om te gaan regeren met de PVV? Bij veel (oud-)CDA'ers zit er nog oud zeer over het feit dat het CDA ooit geprobeerd heeft samen te werken met de PVV. Maar als de VVD en NSC de deur sluiten voor de PVV, heeft de PVV nog maar weinig opties over.

Dan GL/PvdA, ik denk wel de partij waar het meeste zeer en de grootste pijn zit. Hier snapt men niet hoe dit ooit heeft kunnen gebeuren. Ze hadden zo ontzettend veel vertrouwen in de linkse samenwerking dat ze misschien wel de burgers een beetje vergeten zijn. De PvdA, die zich altijd hardmaakte voor de ‘arbeiders’, heeft zich aangesloten bij een groene progressieve partij. Hiermee heeft de PvdA een deel van haar achterban verloren en overheerst groen en sociaal in de fusiepartij. Trots op zo’n samenwerking mag je zeker zijn, maar mensen vragen blijkbaar wel wat meer dan alleen een linkse samenwerking.

Waar ik totaal geen begrip voor heb is dat deze partijen zijn gaan demonstreren tegen de verkiezingsuitslag. De Nederlandse kiezer heeft gekozen. Je kunt hier boos over zijn en dat is heel begrijpelijk, maar demonstreren tegen democratische verkiezingen gaat echt een stap te ver. En dat juist de partij, GL/PvdA, die verbinden en het tegengaan van polarisatie hoog op haar

Juist nu Nederland zo verdeeld is, is het CDA-gedachtegoed relevanter dan ooit

politieke agenda heeft staan, gaat demonstreren tegen de uitslag, valt me erg tegen.

Maar wat betekent deze verkiezingsuitslag voor het CDA? Hoewel de uitslag natuurlijk niet is wat we hadden gehoopt, was het niet totaal onverwacht. Mensen hebben de afgelopen jaren minder vertrouwen gekregen in het CDA, en dat kun je als partij niet zomaar weer terugdraaien. Vertrouwen terugwinnen kost tijd, en daarom past het ons om, na een lange tijd van besturen, even geen bestuurlijke verantwoordelijkheid te nemen en de oppositie in te gaan. We moeten nóg duidelijker gaan maken dat wij de partij zijn van de samenleving, want dat is wat Nederland nodig heeft. Juist nu Nederland zo verdeeld is, is het CDA-gedachtegoed relevanter dan ooit. Het is nu opnieuw aan ons om te laten zien dat het pas goed in Nederland gaat als er aandacht is voor heel Nederland, en ik heb er het volste

vertrouwen in dat onze Kamerleden zich hiervoor gaan inzetten.

Wel maak ik me echt zorgen over de toekomst van Nederland. Juist in deze tijd moeten er serieuze stappen gemaakt worden: op het gebied van klimaat, zorg, agrarische toekomst, veiligheid, bestaanszekerheid en nog zoveel meer. Het zal een hele toer worden om dit allemaal

aan te pakken in een fase waarin het huidige kabinet demissionair is, er straks een nieuwe Kamer zit, BBB in de provincies en de Eerste Kamer overheerst, en de opgaven alleen maar groter en lastiger

worden. Het partijprogramma van Wilders schuurt aan alle kanten met de rechtsstaat, en zijn partij alleen gaat onze grondwet niet zomaar kunnen aanpassen.

Een kabinet-Wilders I zou getalsmatig mogelijk én gezien de verkiezingsuitslag logisch zijn, maar dan zal Wilders echt op een aantal punten uit zijn verkiezingsprogramma moeten inleveren. Want regeren is samenwerken en daarmee ook compromissen sluiten. Ook al is de PVV veruit de winnaar van de verkiezingen, ze is niet de enige partij waarvan de standpunten tellen bij een formatie. Voor het CDA is het volgens mij het allerbelangrijkst om bij ons eigen verhaal te blijven. We moeten ons rapport *Voor Heel Nederland* steeds verder uitwerken én in praktijk brengen.